

بهمین نقدینگی اقتصاد ایران را خفه می‌کند؟

رها علی‌اکبری

تجهیزات اینترنت ماهواره‌ای رسماً وارد ایران نشده است

ایلنا - مهدی محبی، رئیس اتحادیه دستگاه‌های مخابراتی و ارتباطی گفت: تاکنون هیچ

دستگاه گیرنده اینترنت ماهواره به صورت رسمی یا غیررسمی وارد کشور نشده است. وی ادامه داد: اطلاعات دریافتی نشان می‌دهد حتی شهرهای پیشرو ارتباطی منطقه مانند دبی این دستگاه را وارد نکردند. محبی معتقد است هر چند هنوز کشورهای منطقه تجهیز به دستگاه‌های گیرنده نشده‌اند، اما بدون شک باید برای تامین تجهیزات مورد نیاز این فناوری آماده باشیم. وی تصریح کرد: معمولاً کشور ما در برابر ورود فناوری‌های مخابراتی و ارتباطی جدید مقاومت و مخالفت از خود نشان می‌دهد. به گفته وی بهترین تصمیم این است که دستگاه‌های حاکمیتی زمینه ورود رسمی تجهیزات اینترنت ماهواره‌ای را فراهم کند، در غیر این صورت اجازه فعالیت قاچاقچیان را داده است. رئیس اتحادیه دستگاه‌های مخابراتی و ارتباطی توصیه کرد: برای شناخت بهتر این تکنولوژی ابتدا اجازه ورود و استفاده از تجهیزات مربوطه به دستگاه‌های خاص داده شود و پس از آن ورود تجهیزات به صورت رسمی برای تمامی متقاضیان آزاد شود.

هر شانه تخم مرغ در مرغداری چند؟

باشگاه خبرنگاران جوان - رئیس هیئت مدیره اتحادیه مرغ تخم

گذار استان تهران نوشت: با توجه به شرایط کنونی تولید و عرضه پیش بینی می‌شود که نا به سامانی‌ها تا بهمن در بازار ادامه یابد. ناصر نبی پور رئیس هیئت مدیره اتحادیه مرغ تخم گذار استان تهران با اشاره به اینکه گرانی تخم مرغ ارتباطی به مرغدار ندارد، گفت: قیمت تمامی اقلام سبب خوار و لحظه‌ای در نوسان است که تخم مرغ هم از این امر مستثنی نیست. او قیمت کنونی هر کیلو تخم مرغ در مرغداری را ۱۷۰ هزار و ۵۰۰ تومان اعلام کرد و افزود: قیمت کنونی هر شانه تخم مرغ ۲ کیلویی درب مرغداری ۳۶ هزار تومان است.

افزایش قیمت برنج ادامه دارد

ایسنا - افزایش قیمت برنج داخلی و خارجی همچنان ادامه دارد و برنج ایرانی تا ۴۴ هزار و ۵۰۰ تومان هم قیمت خورده است. آمارهای

رسمی از ادامه افزایش قیمت برنج حکایت دارد؛ به طوری در گزارشی که اخیر مرکز آمار ایران درباره تورم اقلام خوار کی منتشر کرده بررسی وضعیت قیمت برنج نشان می‌دهد هر کیلو برنج ایرانی در تیر ماه امسال به طور متوسط بیش از ۳۷ هزار و ۳۰۰ تومان قیمت خورده در حالی که این محصول تا ۴۴ هزار و ۵۰۰ تومان هم فروش رفته است. این محصول در تیر ماه سال گذشته هر کیلو به طور متوسط ۲۶ هزار و ۵۰۰ تومان قیمت داشته و در خرداد سال جاری به ۳۶ هزار و ۸۰۰ تومان رسیده است. بر این اساس برنج ایرانی در مقایسه با خرداد ۱۴۰۰ و نسبت به تیر ماه سال قبل ۴۰۸ درصد افزایش قیمت دارد.

افزایش سقف وام مشاغل خانگی به بانک‌ها رفت

توسعه ایرانی - بانک مرکزی بخشنامه افزایش سقف وام مشاغل خانگی را برای اجرا

به دو بانک ابلاغ کرد. بانک مرکزی اعلام کرد که با تصویب شورای پول و اعتبار سقف تسهیلات قرض الحسنه ضروری و عادی بانک‌ها و بانک‌های قرض الحسنه، تسهیلات قرض الحسنه اشتغال و نیز تسهیلات قرض الحسنه اعطایی بابت خرید انشعابات و توسعه خانگی و کارگشایی امور کسب و کار خرد روستایی افزایش پیدا کرد. در این زمینه، سقف کلی تسهیلات مشاغل خانگی از ۲۵۰ میلیارد به ۲۰۰ میلیارد تومان افزایش پیدا کرد که در این بین، سهم بانک‌های رفاه کارگران و توسعه تعاون برای پرداخت این تسهیلات ۱۰۰۰ میلیارد تومان تعیین شده است.

آخرین آمار بانک مرکزی ایران

در خصوص وضعیت نقدینگی، درست در آخرین روز فعالیت دولت دوازدهم گواهی آن بود که روزهای توری سخت‌تری در راه است.

طبق اعلام بانک مرکزی حجم نقدینگی در پایان خردادماه ۱۴۰۰ به رقم ۳۷۰۵۴ هزار میلیارد ریال رسید که نسبت به پایان سال ۱۳۹۹ معادل ۶۶ درصد رشد نشان می‌دهد. لازم به اشاره است که در دوره مشابه سال ۱۳۹۹ رشد نقدینگی به میزان ۷۵ درصد تحقق یافته بود. همچنین، نقدینگی در دوازده ماهه منتهی به پایان خرداد ماه ۱۴۰۰ معادل ۳۹۰۴ درصد رشد کرد که نسبت به رشد دوره مشابه سال قبل (۳۴۰۲ درصد)، ۵۰۲ واحد درصد افزایش نشان می‌دهد.

به زبان ساده افزایش حجم نقدینگی در شرایط منفی بودن رشد اقتصادی نشان از چاپ پول بی‌پشتوانه دارد. به عبارت دیگر این بدان معناست که بدون رشد

تولید و افزایش تولید ناخالص داخلی، پول در کشور افزایش یافته و نتیجه چنین اتفاقی بی‌تردید رشد تورم و بی‌ارزش‌تر شدن پول ملی خواهد بود.

ایران حالایی از بی‌ارزش‌ترین پول‌های ملی در جهان را در اختیار دارد. همین مساله سبب شد است که دولت‌مردان به فکر حذف صفر، آن هم به تعداد چهار عدد از پول ملی بیافتند. آخرین آمار بانک مرکزی نیز موید این نکته است که هنوز حرکت چاپخانه بانک مرکزی برای انتشار پول متوقف نشده است. اتفاقاً همین بهمین نقدینگی است که اقتصاد ایران را به ونزوئلائی شدن تهدید می‌کند.

وحید شقاقی شهری سایه ونزوئلائی شدن را از همیشه بر اقتصاد ایران سنگین‌تر می‌داند و در گفتگو با نگارنده تأکید دارد: وضعیت بسیار استثنایی است اما محمدرضا جهان بیگلری معتقد است اتفاقاً ایران از این مرحله عبور کرده است و در نتیجه باید نگران وضعیتی بدتر از وضعیت ونزوئلا در این حوزه بود.

البته از منظر منطقی تورم ایران

با ونزوئلا قابل قیاس نیست. ایران درگیر توری دیرپاست که پنجاه سال، یا به عبارتی بیش از پنج دهه دوام آورده است اما ونزوئلا با ابرتوری عجیب مواجه است. ابرتوری که ساختار اقتصاد این کشور را نشانه رفته است.

وحید شقاقی شهری درباره چرایی عدم توفیق ایران در مهار تورم در سال‌های گذشته به توسعه ایرانی گفت: ایران از دهه پنجاه، همزمان با افزایش درآمدهای نفتی با بحران تورم روبرو شد. وی با اشاره به اینکه بالاترین نرخ تورم در ایران طی ۵۰ سال اخیر از آن دهه هفتاد و دهه نود بوده است، گفت: در دهه ۶۰ میانگین تورم ۱۸۱ درصد بوده است که این رقم در دهه ۷۰ به ۲۴۰۴ درصد رسید اما در دهه ۸۰ میانگین تورم معادل ۱۴۰۷ درصد و در دهه ۹۰ معادل ۲۴ درصد بوده است.

وی تأکید کرد: در جهان شاید تنها ۱۰ کشور یافت شوند که هنوز نتوانسته‌اند مشکل تورم را برطرف کنند و سایر کشورهای از این دوره بحران عبور کرده‌اند.

وی نیز عامل مهم رشد

تورم در ایران را افزایش حجم نقدینگی دانست و تأکید کرد: میزان رشد اقتصادی ایران در دهه نود تقریباً صفر است، اما می‌بینم در همین دوره زمانی حجم نقدینگی افزایشی بسیار قابل توجه را تجربه کرده است. همین رشد نقدینگی زمینه‌ساز تورم بالاتر از ۲۴ درصد در این دوران تلقی می‌شود.

طبق آخرین برآوردها در این دهه نود، به رغم صفر بودن رشد اقتصادی میزان نقدینگی افزایشی ۱۱ برابری را شاهد بوده است. آمارهای ارائه شده در خصوص حجم نقدینگی ایران در زمستان سال گذشته نشان می‌دهد میزان نقدینگی موجود در اقتصاد ایران حدود ۱۱ برابر شده است. در شروع دهه ۹۰ نقدینگی در رقم ۲۹۴ هزار میلیارد تومان قرار داشت. پس از گذشت حدود ۱۰ سال به عدد ۳ هزار و ۲۱۶ هزار میلیارد تومان رسید.

چرا نقدینگی افزایش یافت؟

بانک مرکزی در گزارش خود دلایل رشد نقدینگی را نیز اعلام کرده است.

گزارش‌های بانک مرکزی البته در روزهای اخیر از برخی جهات قابل بررسی است. وقتی رییس کل بانک مرکزی در قامت کاندیدای انتخابات ریاست جمهوری ظاهر شد، خط کشی نانوخته‌ای میان این نهاد پولی و رییس سابق آن برقرار شد. در حالی که عبدالناصر همتی هنوز از سمت خود استعفا نداده بود، برخی سخنانش از سوی بانک مرکزی در خصوص وضعیت نقدینگی و ... تکذیب می‌شد و همین کار نشان می‌داد نوعی جهت‌گیری خاص در این بخش برقرار است.

حالا اما بانک مرکزی پس از هشدارهای عبدالناصر همتی در خصوص رشد پایه پولی و تأثیر مهم آن بر رشد تورم، دست به انتشار گزارشی زده است تا روشن کند دلایل بروز این اتفاق چیست؟

در گزارش بانک مرکزی تأکید شده است: عامل اصلی رشد نقدینگی در پایان خردادماه ۱۴۰۰ نسبت به پایان سال ۱۳۹۹، رشد ۹۰۲ درصدی پایه پولی بوده و مهمترین عامل رشد پایه پولی در پایان خردادماه ۱۴۰۰، خالص مطالبات بانک مرکزی از بخش دولتی است که با ۶۳۳۰ هزار میلیارد ریال افزایش نسبت به پایان سال ۱۳۹۹ در نتیجه استفاده از تنخواه گردان، خزانه و سازمان هدفمندسازی یارانه‌ها و کاهش سپرده‌های دولت نزد بانک مرکزی، سهمی فزاینده معادل ۱۳۸ واحد درصد در رشد پایه پولی داشته است. دلیل اصلی افزایش مطالبات بانک مرکزی از بخش دولتی در دوره مذکور، استفاده دولت از وجوه تنخواه گردان جمعاً به میزان ۵۵۵۰۳ هزار میلیارد ریال است.

تصمیم هیات وزیران در خصوص افزایش بودجه امداد رسانی و جبران خسارات ناشی از حوادث غیرمترقبه نیز در این رشد موثر ارزیابی شده است. همچنین

ایران حالایی از بی‌ارزش‌ترین پول‌های ملی در جهان را در اختیار دارد.

همین مساله سبب شد است که دولتمردان به فکر حذف صفر، آن هم به تعداد چهار عدد از پول ملی بیافتند.

چسبندگی هزینه‌های جاری دولت و همچنین کاهش قابل توجه برخی از درآمدهای دولت، نظیر درآمدهای مالیاتی بر نقل و انتقال سهام در سه ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۰ نسبت به دوره مشابه سال قبل نیز عامل رشد نقدینگی عنوان شده است.

از سوی دیگر الزام بانک مرکزی برای پرداخت به موقع مصارف هدفمندی از عوامل موثر دیگر در رشد نقدینگی است.

هر چه هست بهمین نقدینگی هر روز در اقتصاد ایران بزرگ‌تر می‌شود و پول بی‌پشتوانه می‌رود تا پایه‌های اقتصاد ایران را در خود مدفون سازد.

کند کردن حرکت ماشین چاپ پول در ایران بی‌تردید الزام مهمی است که باید در دستور کار مقامات دولت سیزدهم قرار گیرد اما نکته مهم اینجاست که کند شدن حرکت ماشین چاپ پول یا به عبارت بهتر خلق نقدینگی، تنها منجر به کاهش آهنگ رشد تورم در سال‌های آتی منجر می‌شود.

بسیاری از کارشناسان معتقدند با توجه به ماندگاری تحریم‌ها و در شرایطی که دسترسی ایران به منابع مالی‌اش در خارج از کشور همچنان دشوار است، باید پذیرای تأثیر این نقدینگی بر رشد تورم بود. مسلم است که روزهای سخت‌تری برای اقتصاد ایران در راه است. این نکته‌ای است که اغلب کارشناسان بدان اذعان دارند و گزارش بانک مرکزی نیز آن را گواهی می‌دهد.

بحرین «موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی بحرین» را از روز گذشته اقدامات حقوقی مربوط آغاز شد.

خراسان رضوی متفاوت رقم خورد و به دلیل نگرانی تجار از درگیری‌های هرات، میزان تجارت در روزهای اخیر حدود ۵۰ درصد کاهش یافت. اما با این وجود در حال حاضر نزدیک به ۲۰۰ دستگاه کامیون ورودی و خروجی را از همین مرز به صورت روزانه شاهد هستیم. لطیفی با اشاره به مرز میلک در استان سیستان و بلوچستان به عنوان تنها مرزی که دولت مرکزی افغانستان در آن مستقر است گفت: در این مرز هم به دلیل درگیری‌های مناطق اطراف نیمروز، شاهد کاهش حجم تجارت بوده‌ایم.

افزایش تجارت چشم‌گیری را شاهد بودیم. بخشی از این افزایش تجارت به دلیل برخورد طرف مقابل و بخشی از آن به کم بودن درگیری‌ها در آن منطقه بر می‌گردد. نکته قابل توجه اینکه در حال حاضر ۴۸ درصد کل تجارت دو کشور از طریق این مرز صورت می‌گیرد که در گذشته این عدد حدود ۳۰ درصد بوده است. لطیفی افزود: اما شرایط در مرز دوغانون در

ایران برشمرده شده و این بانک از سال‌های گذشته که روابط سیاسی بین دو کشور در سطح مطلوب ارزیابی می‌شد، نسبت به سرمایه‌گذاری در بانک‌های کشور بحرین مبادرت کرد. اما از زمان انعقاد توافق برجام که برخی کشورهای حاشیه خلیج فارس را به مخالفت با توافق مزبور واداشت، مسئولان وقت بانک ضمن پیش‌بینی دورنمای روابط سیاسی، مبالغ معتدلی از سپرده‌های سرمایه‌گذاری خود را از کشور بحرین خارج کرده و پس از قطع روابط دیپلماتیک

دعای سرمایه‌گذاری علیه دولت متعاقد

تمام مرزهای ایران و افغانستان فعال هستند

و ادارات ایرانی مستقر در مرز به فعالیت خود ادامه دادند و در این مدت مرزهای ایران و افغانستان باز بود. وی افزود: در خصوص تجارت ایران و افغانستان به دلیل اینکه خود محموله، تجار و کامیون‌های حمل بار هر سه افغان هستند، خود تجار تصمیم می‌گیرند که از مرز عبور کنند یا خیر. بنابراین این امر به اراده تجار افغان بر می‌گردد و ما اگر اسناد کالاها کامل باشد به آن‌ها اجازه عبور از مرزهای خود را خواهیم داد.

و ادامه داد: در همین زمان مبادلات در برخی از مرزها نه تنها نزولی نبود بلکه افزایش نیز پیدا کرده است. برای نمونه مادر مرز ماهیرو در خراسان جنوبی

سخنگوی گمرک به مهر خبر داد:

تمام مرزهای ایران و افغانستان فعال هستند

سخنگوی گمرک گفت: در خصوص تجارت ایران و افغانستان به دلیل اینکه خود محموله، تجار و کامیون‌های باربری هر سه افغان هستند، خود تجار تصمیم می‌گیرند که از مرز عبور کنند یا خیر. سید روح‌الله لطیفی در گفتگو با مهر در خصوص شرایط مرزهای ایران و افغانستان گفت: پس از تحولات افغانستان، یک یا دو روز برخی از مرزهای سه‌گانه ما با این کشور به دلیل نزدیکی درگیری‌ها تا بازگشت آرامش، مسدود شد. اما به دلیل اینکه این درگیری‌ها در داخل خاک افغانستان و خارج از قلمروی سرزمینی ما بود، طبق کنوانسیون‌ها و قوانین بین‌المللی، سازمان‌ها